

महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण-२०२५
(Maharashtra Electric Vehicle
Policy-२०२५).

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : एमव्हीआर-०१२५/प्र.क्र.१३/परि-२
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २३ मे, २०२५

वाचा :

१. उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय, क्र. विवाधो २०१७/ प्र.क्र.१८८/ उद्योग-२, दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०१८.
२. पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग शासन निर्णय, क्र. मइवाधो २०२१/प्र.क्र. २५/तां.क.४, दिनांक २३ जुलै, २०२१.
३. शासन निर्णय क्र.एमव्हीआर-०३२१/प्र.क्र.४४/परि-२, दिनांक १४ जून, २०२३.

प्रस्तावना :

पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभागाने दिनांक २३.०७.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण-२०२१ जाहीर केले आहे. तसेच सदर शासन निर्णयान्वये धोरणामधील विविध प्रोत्साहने व अंमलबजावणीची विभागनिहाय जबाबदारी सोपविण्यात आली असून संदर्भित क्र. ३ च्या शासन निर्णयान्वये परिवहन विभागास नोडल विभाग म्हणून जाहीर करण्यात आले आहे. महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण-२०२१ च्या अंमलबजावणीचा कालावधी दिनांक ३१.०३.२०२५ पर्यंत होता. सबब, दिनांक ०१.०४.२०२५ ते ३१.०३.२०३० या कालावधीकरिता महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण-२०२५ लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय -

“महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण-२०२५” या धोरणामध्ये समाविष्ट बाबी पुढीलप्रमाणे आहेत-

१. **दृष्टीकोन-** इलेक्ट्रिक वाहनांचे उत्पादन व वापर यास मोठ्या व्यापक प्रमाणावर चालना देऊन, चार्जिंग विषयक पायाभूत सुविधांचा विस्तार करून आणि पर्यावरणीय शाश्वतता, आर्थिक वाढ व उर्जा सुरक्षिततेमध्ये योगदान देणाऱ्या शाश्वत आणि नाविन्यपूर्ण परिवहन उपाययोजना यांना प्रोत्साहन

देऊन इलेक्ट्रिक वाहनांच्या प्रगतीमध्ये महाराष्ट्र राज्याला भारतातील एक आघाडीचे केंद्र म्हणून स्थापित करणे.

२. उद्दिष्टे-

- १) लक्ष्यीत प्रोत्साहन आणि पायाभूत सुविधांचा विकास करून वाहनांच्या सर्व प्रवर्गात इलेक्ट्रिक वाहनांच्या स्वीकाराला चालना देणे तसेच नाविन्यपूर्ण संशोधनाची आणि कौशल्य विकासाची जोपासना करून महाराष्ट्रातील इलेक्ट्रिक वाहन उत्पादन क्षमता मजबूत करणे.
- २) शहरी व ग्रामीण भागात इलेक्ट्रिक वाहनांच्या सुरळीत परिचालनासाठी (Seamless) चार्जिंग विषयक पायाभूत सुविधांची व्यापक उपलब्धता असण्याची खातरजमा करणे. त्यासोबतच बॅटरीच्या पुनर्चक्रण व पुनर्वापर (Battery Recycle and Reuse) करण्यावर भर देऊन अर्थव्यवस्थेस चालना देणे.
- ३) वाहनांच्या सायलेन्सर मधून हरितगृह वायूंचे शून्य उत्सर्जन करून स्थानिक हवेचे प्रदूषण कमी करण्यासाठी बसेस, मालवाहतूक वाहने, शहरी उपयोगिता वाहने, वाहनांचा ताफा, इत्यादी मोठ्या प्रभावी प्रवर्गावर या धोरणात लक्ष केंद्रित करणे. सार्वजनिक वाहतुकीचे विद्युतीकरण करण्यासाठी मोठी क्षमता असलेल्या व अधिक लोकसंख्या असलेल्या शहरांवर विशेष भर देणे.
- ४) **इलेक्ट्रिक वाहनांच्या वापरास चालना देणे :** विविध संवर्गातील वाहनांच्या खरेदी मध्ये विनिर्दिष्ट सवलती देऊन प्रवासी, व्यावसायिक, सार्वजनिक परिवहन आणि शहरी उपयोगिता वाहनांच्या संवर्गात इलेक्ट्रिक वाहनांच्या वापरात वाढ करणे.
- ५) **सार्वजनिक वाहतुकीच्या विद्युतीकरणास चालना देणे:** सार्वजनिक वाहतुकीच्या बसेस, सामायिक गतिशीलता ताफे आणि शहरी उपयोगिता वाहनांचे अंतर्गत ज्वलन इंजिनाकडून/पारंपारिक इंधनाचा वापर करणाऱ्या वाहनांकडून इलेक्ट्रिक वाहनाकडे संक्रमण करणे.
- ६) **इलेक्ट्रिक वाहनांच्या चार्जिंग विषयक पायाभूत सुविधांचे मजबूतीकरण:** राज्याच्या शहरी व ग्रामीण भागात तसेच महत्वाच्या महामार्गांवर इलेक्ट्रिक वाहने सहज उपलब्ध असण्यासाठी संपूर्ण राज्यात इलेक्ट्रिक वाहनांच्या चार्जिंगचे मजबूत जाळे विकसित करणे.
- ७) **इलेक्ट्रिक वाहनांचे उत्पादन करण्यासाठी अनुकूल परिस्थिती निर्माण करणे:** सवलती व धोरणात्मक पाठबळाच्या आधारे इलेक्ट्रिक वाहनांच्या उत्पादनाला प्रोत्साहन देणे, इलेक्ट्रिक वाहनांची पुरवठा साखळी मजबूत करणे, बॅटरीच्या विकासावर लक्ष केंद्रित करणे, बॅटरीचे पुनर्चक्रण आणि त्याच्या घटकांचे उत्पादन करणे.
- ८) **संशोधन आणि विकासाला (R & D) प्रोत्साहन देणे :** राज्यातील इलेक्ट्रिक वाहनाच्या संशोधन आणि विकासाला प्रोत्साहन देण्यासाठी सदर क्षेत्रात नवकल्पना, कौशल्य व प्रतिभा विकसित करणे.

९) **स्वच्छ गतिशिलता संक्रमण मॉडेल (Clean Mobility Transition Model):** आर्थिक वर्ष २०३० पर्यंत महाराष्ट्र राज्यातील वाहतूक क्षेत्रातून ३२५ टन पीएम २.५ उत्सर्जने आणि १ दशलक्ष टन हरित गृह वायू (GHG) उत्सर्जने रोखण्याचे उद्दिष्ट आहे.

३. धोरणाची उद्दिष्टे- खालील उद्दिष्टानुसार इलेक्ट्रिक वाहनांचे अंतर्वेशन आणि चार्जिंग विषयक पायाभूत सुविधा विकसित करणे आवश्यक आहे :-

तक्ता १ : धोरणात्मक उद्दिष्टे

अ. क्र.	वाहन प्रकार	उद्दिष्टे
१	सर्व वाहने	३० %
२	इलेक्ट्रिक दुचाकी वाहने (एल १ व एल २)	४० %
३	इलेक्ट्रिक तीनचाकी वाहने (L५M)	४० %
४	इलेक्ट्रिक तीनचाकी मालवाहू वाहने (L५N)	३० %
५	इलेक्ट्रिक चारचाकी वाहने (M१)	३० %
६	इलेक्ट्रिक चारचाकी मालवाहू वाहने (N१)	२५ %
७	इलेक्ट्रिक चारचाकी मालवाहू वाहने (N२, N३)	२० %
८	इलेक्ट्रिक बसेस (M२, M३) (राज्य/शहरी परिवहन उपक्रम-STU)	४०% (सर्वात मोठ्या शहरी/नागरी समूहातील सार्वजनिक बसेस) (मुंबई, पुणे, नागपूर, नाशिक, छत्रपती संभाजीनगर व अमरावती)
९	इलेक्ट्रिक बसेस (M२, M३) (खाजगी राज्य / शहरी परिवहन उपक्रम)	१५ %
१०	शेतीसाठीचे ट्रॅक्टर आणि एकत्रित कापणी यंत्रे (Integrated हार्वेस्टिंग machines)	१० %
११	शासकीय वाहनांच्या ताफ्याचे इलेक्ट्रिक प्रकाराकडे टप्प्याटप्प्याने संक्रमण.	शहरातील सर्व नवीन प्रवासी वाहने इलेक्ट्रिक वाहने असतील
१२	६ नागरी समूहातील (मुंबई, पुणे, नागपूर, नाशिक, छत्रपती संभाजीनगर व अमरावती) परिभाषित वर्गवारीतील शहरी उपयोगिता वाहनांचे इलेक्ट्रिक वाहनामध्ये संक्रमण.	५० %
१३	ताफ्याचे परिचालक व समुच्चयकांकडून इलेक्ट्रिक वाहनांचा स्वीकार	ताफ्यातील ५० % वाहने इलेक्ट्रिक असावीत.

अ. क्र.	वाहन प्रकार	उद्दिष्टे
१४	चार्जिंग विषयक पायाभूत सुविधा	महामार्गावर दर २५ किलोमीटर अंतरावर चार्जिंग सुविधा असावी.
१५	शासकीय कार्यालयांची संकुले इलेक्ट्रिक वाहनांसाठी सानुकुलीत करून घेणे	प्रत्येक शासकीय कार्यालयाच्या वाहनतळाच्या जागेत किमान एक इलेक्ट्रिक वाहन चार्जिंग सुविधा असावी.

४. धोरणात्मक आंतरनिरासन -

४.१) मागणी बाजूची आंतर निरासने (Demand side policy intervention) -

- १) राज्यामध्ये इलेक्ट्रिक वाहनांचा वापर व्यापक प्रमाणावर होण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाकडून तक्ता क्रमांक २ मध्ये नमूद केल्यानुसार सवलती / प्रोत्साहने देण्यात येतील: -

तक्ता २ : इलेक्ट्रिक वाहनांसाठी मागणी / प्रोत्साहने

अ. क्र.	वाहन प्रकार	प्रोत्साहने मुळ किमतीच्या %	प्रोत्साहन मिळू शकणाऱ्या वाहनांची संख्या	प्रती वाहन महत्तम प्रोत्साहन (रुपये)
१	इलेक्ट्रिक दुचाकी वाहने (L१ व L २)	१० %	१,००,०००	१०,०००
२	इलेक्ट्रिक तीनचाकी वाहने (L५M)	१० %	१५,०००	३०,०००
३	इलेक्ट्रिक तीनचाकी मालवाहू वाहने (L ५ N)	१५ %	१०,०००	३०,०००
४	इलेक्ट्रिक चारचाकी वाहने (परिवहनेत्तर) (M१)	१० %	१०,०००	१,५०,०००
५	इलेक्ट्रिक चारचाकी वाहने (परिवहन) (M१)	१५ %	२५,०००	२,००,०००
६	इलेक्ट्रिक चारचाकी हलके मालवाहू वाहने (N१)	१५ %	१०,०००	१,००,०००
७	इलेक्ट्रिक बसेस (M३, M४) (राज्य परिवहन उपक्रम- STU)	१० %	१५००	२०,००,०००
८	इलेक्ट्रिक बसेस (M३, M४) (खाजगी, राज्य / शहरी परिवहन उपक्रम)	१० %	१५००	२०,००,०००

अ. क्र.	वाहन प्रकार	प्रोत्साहने मुळ किमतीच्या %	प्रोत्साहन मिळू शकणाऱ्या वाहनांची संख्या	प्रती वाहन महत्तम प्रोत्साहन (रुपये)
९	इलेक्ट्रिक चारचाकी मालवाहू वाहने (N २, N ३)	१५ %	१,०००	२०,००,०००
१०	शेतीसाठीचे इलेक्ट्रिक ट्रॅक्टर व एकत्रित कापणी यंत्रे.	१५ %	१,०००	१,५०,०००

टिप- मागणी प्रोत्साहने इलेक्ट्रिक वाहनांच्या अशा उत्पादकांच्या वाहनांसाठी वैध आहेत, जे एकतर महाराष्ट्र राज्यात वाहने तयार करत आहेत किंवा महाराष्ट्र राज्यात वाहने विकण्यासाठी नोंदणीकृत आहेत. महाराष्ट्र राज्यात विक्री केलेल्या आणि नोंदणीकृत इलेक्ट्रिक वाहनांसाठी प्रोत्साहने लागू आहेत. वाहनाच्या कारखान्यातील मुल्याच्या टक्केवारीमध्ये प्रोत्साहनाचे संवितरण करण्यात येईल. अंतिम ग्राहकाला बॅटरीची मालकी हस्तांतरित न करता खरेदी होत असलेल्या इलेक्ट्रिक वाहनाच्या खरेदीवर देखील प्रोत्साहने लागू राहतील.

२) सदर धोरणाच्या कालावधीत राज्यात विक्री व नोंदणी झालेल्या सर्व इलेक्ट्रिक वाहनांना मोटार वाहन करातून संपूर्ण सूट मिळेल.

३) भारत सरकारच्या रस्ते वाहतूक व महामार्ग मंत्रालयाच्या दिनांक १८ जून २०१९ रोजीच्या अधिसूचनेनुसार राज्यात विक्री व नोंदणी झालेल्या सर्व इलेक्ट्रिक वाहनांना नोंदणी प्रमाणपत्र जारी करण्याच्या किंवा नुतनीकरण शुल्कातून माफी देण्यात येईल.

४.२) प्रवासी इलेक्ट्रिक वाहनांना पथकर माफ करणे (Demand side policy intervention) -

१) सदर धोरणामुळे मुंबई-पुणे व मुंबई-नागपूर या शहरांच्या दरम्यान शाश्वत परिवहन छत्रमार्गाचे प्रात्यक्षिक दाखवणे शक्य होईल. या उपक्रमाचा एक भाग म्हणून मुंबई-पुणे यशवंतराव चव्हाण द्रुतगती महामार्ग, हिंदूहृदय सम्राट बाळासाहेब ठाकरे महाराष्ट्र समृद्धी महामार्ग या महामार्गावर आणि अटलबिहारी वाजपेयी शिवडी-न्हावा शेवा अटल सेतूवर प्रवासी इलेक्ट्रिक वाहनांना १००% पथकर माफी देण्यात येत आहे. यासाठी माफ करण्यात येणाऱ्या पथकर माफीच्या रकमेची प्रतिपूर्ती अर्थसंकल्पीय तरतुदीद्वारे परिवहन विभागाकडून सार्वजनिक बांधकाम विभागास करण्यात येईल.

२) तसेच राज्यातील सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अखत्यारीत असलेल्या उर्वरित राज्य मार्गावर इलेक्ट्रिक वाहनांना पथकर माफी टप्पाटप्प्याने देण्याबाबतचा निर्णय मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील सुकाणू समितीकडून घेण्यात येईल.